

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Навчально-науковий інститут стоматології та лабораторної медицини
Кафедра клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики**

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор Навчально-наукового інституту
стоматології та лабораторної медицини
Свєтлослава КОСТЕНКО
_____ 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ОХОРОНА ПРАЦІ В ГАЛУЗІ, БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІАЛЬНОСТІ
ТА ЦИВІЛЬНИЙ ЗАХИСТ**

Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Галузь знань	I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
Спеціальність	I1 Стоматологія
Освітня кваліфікація	Магістр стоматології
Професійна кваліфікація	Лікар-стоматолог
Освітня програма	Стоматологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Мова навчання	українська, англійська

Ужгород 2025

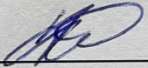
Робоча програма нормативної навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі, безпека життєдіяльності та цивільний захист» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення спеціальності II Стоматологія освітньої програми Стоматологія. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2025. 17 с.

Укладачі: **Кривцова М.В.** – д.біол.н., проф., завідувач кафедри клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики;

Калиняк М.М. – асистент кафедри клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики;

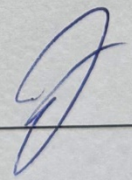
Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики

Протокол № 1 від 25 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри клініко-лабораторної та морфофункціональної діагностики, професор Марина КРИВЦОВА

Схвалено науково-методичною комісією ННІСЛМ

Протокол № 1 від 1 вересня 2025 р.

Голова науково-методичної комісії проф. Оксана КЛІТИНСЬКА

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування Показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма Навчання	
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90	1	
Кількість модулів – 1	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 1,5 самостійної роботи студента – 3,5	II	
	Лекції:	
		20 год.
	Практичних:	
		30 год.
Вид підсумкового контролю: залік	Самостійна робота:	
Форма підсумкового контролю: усний та письмовий		40 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі, безпека життєдіяльності та цивільний захист» є формування у здобувачів вищої освіти системи знань, умінь і практичних навичок з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту, необхідних для забезпечення безпечних умов професійної діяльності медичних працівників, збереження життя і здоров'я пацієнтів та персоналу закладів охорони здоров'я, попередження виробничого травматизму і професійних захворювань, а також готовності до дій в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану.

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері охорони здоров'я за відповідною спеціальністю у професійній діяльності або у процесі навчання з використанням сучасних підходів до забезпечення безпеки праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

- ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
 ЗК 8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
 ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
 ЗК 11. Здатність працювати в команді.
 ЗК 12. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
 ЗК 13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- СК 10. Спроможність до організації та проведення лікувально-евакуаційних заходів.
 СК 11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.
 СК 13. Спроможність оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення (індивідуальне, сімейне, популяційне).
 СК 15. Опрацювання державної, соціальної та медичної інформації.
 СК 18. Спроможність надавати домедичну допомогу за протоколами тактичної медицини.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «**Охорона праці в галузі, безпека життєдіяльності та цивільний захист**» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

- ОК 3. Українська мова за професійним спрямуванням.
 ОК 18. Гігієна та екологія.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми «**Охорона праці в галузі, безпека життєдіяльності та цивільний захист**» вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр
Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової та індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної й немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.	ПРН 7
Організувати проведення лікувально-евакуаційних заходів серед населення, військовослужбовців, в умовах надзвичайної ситуації, у тому числі воєнного стану, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, з урахуванням існуючої системи лікувально-евакуаційного забезпечення	ПРН 12
Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.	ПРН 15
Дотримуватися здорового способу життя, користуватися прийомами саморегуляції та самоконтролю.	ПРН 17
Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.	ПРН 19

Організувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.	ПРН 20
--	---------------

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Охорона праці в галузі, безпека життєдіяльності та цивільний захист»:

Програмні результати навчання	Шифр
Аналізувати епідеміологічний стан та здійснювати заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної і немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань	ПРН 7
З метою організації проведення лікувально-евакуаційних заходів в умовах надзвичайної ситуації, включаючи воєнний стан, серед населення та військовослужбовців, під час розгорнутих етапів медичної евакуації, вміти враховувати наявну систему лікувально-евакуаційного забезпечення.	ПРН 12
Для оцінки впливу навколишнього середовища на здоров'я населення в медичному закладі вміти використовувати стандартні методики.	ПРН 15
Для збереження здорового способу життя, вміти використовувати методи саморегуляції та самоконтролю.	ПРН 17
Вміти усвідомлювати та керуватися громадянськими правами, свободами та обов'язками у нашій діяльності, а також прагнути підвищувати загальноосвітній культурний рівень.	ПРН 19
У разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальній діяльності вміти забезпечити необхідний рівень індивідуальної безпеки для себе та осіб, про яких піклується.	ПРН 20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- індивідуальна теоретична співбесіда (опитування);
- тестовий контроль відповідно до етапів заняття;
- вирішення типових ситуаційних задач відповідно до етапів заняття;
- контроль та корекція рівня професійних вмінь та навичок;
- поточний контроль ;
- залік.

Викладання дисципліни забезпечується наступними методами:

- вербальні, що забезпечують сприймання і засвоєння знань студентами (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- практичні для застосування знань і набуття й закріплення умінь і навичок;
- інноваційні методи навчання: ділова гра, кейс-метод;
- заохочення до наукових публікацій серед ВНЗ України, студентських конференціях тощо.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1 (II семестр)	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні заняття	15	45
Комп'ютерне тестування при тематичному оцінюванні	-	-
Письмове тестування при тематичному оцінюванні	-	-
Презентація	1	5
Реферат	-	-
Модульна контрольна робота	1	50
Разом		100

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем дисципліни на останньому контрольному занятті з модуля. Оскільки дана дисципліна містить один модуль, то модульний контроль прирівнюється до підсумкового семестрового контролю.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Підсумковий модульний контроль здійснюється по завершенню вивчення всіх тем модуля на останньому контрольному занятті з модуля. До підсумкового контролю допускаються студенти, які виконали всі види робіт, передбачені навчальною програмою, та при вивченні модуля набрали кількість балів, не меншу за мінімальну.

Форма проведення підсумкового модульного контролю є стандартизованою і включає контроль теоретичної і практичної підготовки. Конкретні форми підсумкового модульного контролю з охорони праці в галузі, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту визначаються у робочій навчальній програмі.

Кожен студент отримує білет, в якому є 4 теоретичні питання. Теоретичні питання оцінюються від 0 до 13 балів кожне (максимальна кількість 50 балів).

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Оцінка відмінно (А) виставляється, коли здобувач освіти дає абсолютно правильні відповіді на теоретичні питання з викладенням оригінальних висновків, отриманих на основі програмного, додаткового матеріалу та нормативних документів. При виконанні практичного завдання студент застосовує системні знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою. Рівень компетентності – високий (творчий).

Оцінка добре (В) виставляється здобувачу освіти, який повністю розкрив теоретичні питання на основі програмного та додаткового матеріалу. При виконанні практичних завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, передбачені навчальною програмою. Рівень компетентності – достатній (конструктивно-варіативний).

Оцінка добре (С) виставляється здобувачу освіти, який повністю розкрив теоретичні питання, а програмний матеріал викладено у відповідності до вимог. Практичні завдання виконані в цілому правильно, але мають місце окремі неточності. Рівень компетентності – середній (репродуктивний).

Оцінка задовільно (D) виставляється, коли здобувач освіти розкрив теоретичні питання, проте при викладенні програмного матеріалу допущені окремі помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається помилок, за рахунок недостатнього розуміння програмного матеріалу. Рівень компетентності низький (рецептивно-продуктивний).

Оцінка задовільно (E) виставляється, коли здобувач освіти неповністю розкрив теоретичні питання, відповідь містить суттєві помилки. При виконанні практичних завдань студент припускається значних помилок, а виконання завдань викликає значні труднощі у студента.

Оцінка незадовільно (FX) виставляється здобувачу освіти, який не розкрив теоретичні питання і не може виконати практичні завдання. Як правило такий студент виявляє здатність до викладення думки лише на елементарному рівні.

Оцінка незадовільно (F) виставляється здобувачу освіти, який не виконав навчальну програму або якийсь елемент її складової, має фрагментарні знання, які не дозволяють розкрити теоретичні питання і виконати практичні завдання. Такий студент не може викласти свою думку навіть на елементарному рівні.

За результатами контролю знань студентів, дозволяється виставлення екзаменаційної оцінки (без підсумкового іспиту) – «відмінно», «добре», та «задовільно». Студент має право підвищити оцінку, складаючи іспит.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для диференційованого заліку /екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній освіті

Відповідно до чинного законодавства України та Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання, здобутих у неформальній освіті (від 03 березня 2020 р., <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>) здобувачі вищої освіти мають право на визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті. Визнання таких результатів можливо тільки для навчальних дисциплін, які починають викладатися із другого семестру.

Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті, можливо якщо такі відповідають вимогам освітньої програми щодо формування запланованих компетентностей. Загалом за період навчання результати навчання в неформальній освіті можуть бути зараховані

в обсязі не більше 10% загальної кількості кредитів ЄКТС, передбачених освітньою програмою.

Види неформальної освіти, результати яких можуть бути перезараховані: тематичні удосконалення, вебінари, курси, стажування, практики, тренінги, майстер-класи (ворк-шопи), організовані на платформах «Prometheus», «Coursera», закладів вищої освіти та офіційних провайдерів БПР, визнаних МОЗ України, участь у наукових форумах та конференціях, публікації у фахових наукових виданнях та виданнях, включених до наукометричних баз «Scopus» та «Web of Science». Тематика вказаних заходів та активності повинна відповідати змісту робочої програми (тематичні плани лекцій та практичних/семінарських занять).

Процедура визнання результатів навчання, здобутих у неформальній освіті проводиться комісійно. Для цього здобувач вищої освіти не пізніше 30 календарних днів до завершення семестру (в якому вивчається навчальна дисципліна, щодо якої бажає провести перезарахування результатів навчання) подає до деканату факультету відповідну заяву та документи, які підтверджують факт отримання неформальної освіти (сертифікат, посвідчення, свідоцтво, освітні програми тощо). Відповідно до отриманої заяви деканат утворює предметну комісію у складі гаранта освітньої програми, завідувача відповідної профільної кафедри та науково-педагогічних працівників, які викладають відповідну навчальну дисципліну. Комісія формує висновок щодо обсягів кредитів ЄКТС, можливих для перезарахування та надає його керівництву факультету та на профільну кафедру, відповідно до Положення про порядок визнання в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» результатів навчання.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1 Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. «Охорона праці в галузі, безпека життєдіяльності та цивільний захист» (II семестр)

Тема 1. Вступ до дисципліни. Законодавчі основи охорони праці та безпеки життєдіяльності.

Поняття охорони праці та безпеки життєдіяльності. Мета і завдання дисципліни. Законодавча база України у сфері охорони праці, цивільного захисту та охорони здоров'я. Права та обов'язки працівників і роботодавців.

Тема 2. Система управління охороною праці в закладах охорони здоров'я. Організація системи управління охороною праці. Функції служби охорони праці. Інструктажі з техніки безпеки. Навчання та перевірка знань персоналу.

Тема 3. Нормативно-правове забезпечення безпеки праці медичних працівників. Основні нормативні документи. Відповідальність за порушення вимог охорони праці. Документування заходів безпеки. Контроль та нагляд.

Тема 4. Професійні ризики в діяльності медичних працівників. Види професійних ризиків. Оцінка небезпечних факторів. Профілактика травматизму.

Тема 5. Гігієна та санітарія праці в закладах охорони здоров'я. Санітарні вимоги до приміщень і обладнання. Дезінфекція. Утилізація відходів. Інфекційна безпека.

Тема 6. Ергономіка та організація робочого місця медичного працівника. Рациональна організація робочого простору. Навантаження. Профілактика перевтоми.

Тема 7. Профілактика професійних захворювань і перевтоми медичного персоналу. Причини професійних захворювань. Заходи профілактики. Режим праці та відпочинку.

Тема 8. Біологічні, хімічні та фізичні фактори виробничого середовища.

Вплив шкідливих факторів. Засоби індивідуального захисту. Зменшення ризиків.

Тема 9. Інфекційна безпека та профілактика внутрішньолікарняних інфекцій.
Джерела інфекції. Протиепідемічні заходи. Стандарти інфекційного контролю

Тема 10. Основи пожежної безпеки в закладах охорони здоров'я.
Причини пожеж. Пожежогасіння. Евакуація персоналу та пацієнтів.

Тема 11. Домедична допомога при нещасних випадках та невідкладних станах.
Надання першої допомоги. Реанімація. Допомога при травмах, кровотечах, отруєннях.

Тема 12. Безпека життєдіяльності в побуті та професійному середовищі.
Побутові та виробничі небезпеки. Запобігання травматизму. Безпечна поведінка.

Тема 13. Основи цивільного захисту медичних працівників і населення.
Система цивільного захисту. Засоби захисту. Організація укриттів.

Тема 14. Дії персоналу закладів охорони здоров'я в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану.

Медичне реагування. Евакуація. Робота в кризових умовах.

Тема 15. Психологічна безпека та профілактика професійного вигорання медичних працівників.

Психоемоційні навантаження. Саморегуляція. Профілактика стресу.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Форма навчання:					
	Усього	у тому числі				
лекції		практичні (семінарські)	клінічні	індивідуальна робота	самостійна робота	
Тема 1. Вступ до дисципліни. Законодавчі основи охорони праці та безпеки життєдіяльності. Лекція. Вступ до дисципліни. Законодавчі та нормативні основи охорони праці та безпеки життєдіяльності.	8	2	2			4
Тема 2. Система управління охороною праці в закладах охорони здоров'я. Лекція. Система управління охороною праці в закладах охорони здоров'я.	6	2	2			2
Тема 3. Нормативно-правове забезпечення безпеки праці медичних працівників.	6		2			4
Тема 4. Професійні ризики в діяльності медичних працівників. Лекція. Професійні ризики та небезпечні фактори у діяльності медичних працівників.	6	2	2			2
Тема 5. Гігієна та санітарія праці в закладах охорони здоров'я.	8	2	2			4

Лекція. Гігієна праці, санітарія та інфекційна безпека в медичних закладах.						
Тема 6. Ергономіка та організація робочого місця медичного працівника. Лекція. Ергономіка, організація робочого місця та профілактика професійної перевтоми.	6	2	2			2
Тема 7. Профілактика професійних захворювань і перевтоми медичного персоналу.	6		2			4
Тема 8. Біологічні, хімічні та фізичні фактори виробничого середовища. Лекція. Біологічні, хімічні та фізичні фактори виробничого середовища. Засоби індивідуального захисту.	6	2	2			2
Тема 9. Інфекційна безпека та профілактика внутрішньолікарняних інфекцій.	4		2			2
Тема 10. Основи пожежної безпеки в закладах охорони здоров'я. Лекція. Пожежна, електрична та техногенна безпека в закладах охорони здоров'я.	6	2	2			2
Тема 11. Домедична допомога при нещасних випадках та невідкладних станах. Лекція. Домедична допомога та безпека життєдіяльності в побуті і професійному середовищі.	6	2	2			2
Тема 12. Безпека життєдіяльності в побуті та професійному середовищі.	4		2			2
Тема 13. Основи цивільного захисту медичних працівників і населення. Лекція. Основи цивільного захисту. Дії медичних працівників у надзвичайних ситуаціях та воєнний час.	6	2	2			2
Тема 14. Дії персоналу закладів охорони здоров'я в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану.	4		2			2
Тема 15. Психологічна безпека та профілактика професійного вигорання медичних працівників. Лекція. Психологічна безпека, професійна відповідальність, етика та профілактика вигорання.	8	2	2			4
Модульна контрольна робота						
РАЗОМ	90	20	30			40

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ до дисципліни. Законодавчі основи охорони праці та безпеки життєдіяльності.	2
2	Система управління охороною праці в закладах охорони здоров'я.	2
3	Нормативно-правове забезпечення безпеки праці медичних працівників.	2
4	Професійні ризики в діяльності медичних працівників.	2
5	Гігієна та санітарія праці в закладах охорони здоров'я.	2
6	Ергономіка та організація робочого місця медичного працівника.	2
7	Профілактика професійних захворювань і перевтоми медичного персоналу.	2
8	Біологічні, хімічні та фізичні фактори виробничого середовища.	2
9	Інфекційна безпека та профілактика внутрішньолікарняних інфекцій.	2
10	Основи пожежної безпеки в закладах охорони здоров'я.	2
11	Домедична допомога при нещасних випадках та невідкладних станах.	2
12	Безпека життєдіяльності в побуті та професійному середовищі.	2
13	Основи цивільного захисту медичних працівників і населення.	2
14	Дії персоналу закладів охорони здоров'я в умовах надзвичайних ситуацій та воєнного стану.	2
15	Психологічна безпека та профілактика професійного вигорання медичних працівників.	2
РАЗОМ		30

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Законодавче забезпечення охорони праці в системі охорони здоров'я України.	4
2	Права та обов'язки медичних працівників у сфері безпеки праці.	4
3	Професійні захворювання медичного персоналу та їх профілактика.	4
4	Засоби індивідуального захисту в медичних закладах: класифікація та правила використання.	4
5	Організація безпечних умов праці в лабораторіях і клінічних підрозділах.	4
6	Профілактика інфекційних ризиків у медичній практиці.	4
7	Охорона праці під час роботи з медичним обладнанням та апаратурою.	4
8	Поводження з медичними відходами та небезпечними речовинами.	4

9	Психологічна саморегуляція та профілактика професійного стресу.	4
10	Особливості діяльності медичних працівників у надзвичайних ситуаціях та воєнний час.	4
РАЗОМ		40

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ п/п	Тема лекцій	Години
1	Вступ до дисципліни. Законодавчі та нормативні основи охорони праці та безпеки життєдіяльності.	2
2	Система управління охороною праці в закладах охорони здоров'я.	2
3	Нормативно-правове забезпечення безпеки професійної діяльності медичних працівників.	2
4	Професійні ризики та небезпечні фактори у медичній практиці.	2
5	Гігієна праці та санітарно-епідеміологічна безпека в медичних закладах.	2
6	Ергономіка та організація робочого місця медичного працівника.	2
7	Профілактика професійних захворювань і перевтоми.	2
8	Пожежна безпека та електробезпека в закладах охорони здоров'я.	2
9	Основи цивільного захисту та дії медичних працівників у надзвичайних ситуаціях.	2
10	Психологічна безпека, стресостійкість та професійна відповідальність медичного працівника.	2
РАЗОМ		20

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Навчальний процес з дисципліни «Охорона праці в галузі, безпека життєдіяльності та цивільний захист» забезпечується використанням сучасних технічних, інформаційних та навчально-методичних засобів.

Технічні засоби навчання: лекційні заняття проводяться із застосуванням мультимедійних презентацій з використанням комп'ютерної техніки та мультимедійного проектора. У дистанційному форматі навчання заняття проводяться з використанням програм електронної комунікації (Google Meet та ін.).

Програмне забезпечення: для організації навчального процесу, розміщення навчальних матеріалів, виконання та перевірки завдань використовується освітня платформа e-learn.

Навчальне обладнання та наочні матеріали: слайди, таблиці, навчальні плакати, мультимедійний проектор, комп'ютерна техніка.

Методичне забезпечення: методичні рекомендації для проведення практичних занять, навчально-методичні матеріали, електронні ресурси, тестові завдання.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Яворовський О.П., Веремей М.І., Зенкіна В.І. та ін. Охорона праці в медичній галузі : навчально-методичний посібник. – Київ : ВСВ «Медицина», 2015. – 208 с.
2. Яворовський О.П., Шевцова В.М., Зенкіна В.І. та ін. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці : навчальний посібник / за заг. ред. О.П. Яворовського. – Київ : ВСВ «Медицина», 2015. – 288 с.
3. Яворовський О.П., Шевцова В.М., Шкурко Г.А. та ін. Безпека життєдіяльності, основи охорони праці : навчально-методичний посібник. – Черкаси : Чабаненко Ю.А., 2012. – 232 с.
4. Кундієв Ю.І., Яворовський О.П., Шевченко А.М. та ін. Гігієна праці : підручник / за ред. Ю.І. Кундієва, О.П. Яворовського. – Київ : ВСВ «Медицина», 2011. – 904 с.
5. Цапко В.Г., Мадяр Ю.М. Охорона праці в галузі охорони здоров'я : навчальний посібник. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – 256 с.
6. Безпека життєдіяльності в закладах охорони здоров'я : навчальний посібник / за ред. В.М. Мороза. – Київ : Медицина, 2020. – 240 с.

Допоміжна література

1. Гігієна та охорона праці медичних працівників. Навчальний посібник/ За ред. В.Ф. Москаленка, О.П. Яворовського. – К.: «Медицина», 2009. – С.6-56.
2. Гігієна та охорона праці медичних працівників. Навчальний посібник /За ред. В.Ф.Москаленка, О.П.Яворовського. – К.: «Медицина», 2009. – 176 с.
3. Конституція України. Основний закон від 28.06.1996.
4. Кодекс законів про працю України. Закон № 322-VIII від 10.12.71.
5. Закон України “Про охорону праці” від 14.10.92.
6. Закон України “Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення” № 4004-XII від 24.02.94.
7. Закон України “Про колективні договори та угоди” № 1874 від 24.12.95.
8. Закон України “Про страхові тарифи на загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності” № 1423 від 13.09.2000.
9. Закон України “Про адміністративні порушення” № 8074-10 від 07.12.84.
10. Основи законодавства України про охорону здоров'я № 2802-XII від 19.11.92.
11. Закон України “Про захист людини від впливу іонізуючих випромінювань” № 15/98-ВР від 14.01.1998.
12. Кодекс цивільного захисту України № 5403-VI від 02.10.2012.
13. Закон України “Про об'єкти підвищеної небезпеки” № 2245-III від 18.01.2001.
14. Закон України Про затвердження Загальнодержавної цільової соціальної програми протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2014-2018 роки № 1708-VII від 20.10.2014.
15. Закон України “Про протидію поширенню хвороб, зумовлених вірусом імунодефіциту людини (ВІЛ), та правовий і соціальний захист людей, які живуть з ВІЛ” № 1972-XII від 12.12.1991.
16. Закони України “Про протидію захворюванню на туберкульоз” № 2586-III від 05.07.2001.

17. Постанова Кабінету Міністрів України “Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві” № 1232 від 30 листопада 2011 року.
18. Постанова Кабінету Міністрів України №1662 від 08.11.2000 “Про затвердження переліку професійних захворювань”.
19. Постанова Кабінету Міністрів України № 442 від 1.08.1992 “Про Порядок проведення атестації робочих місць за умовами праці”.
20. Постанова Кабінету Міністрів України № 559 від 23.05.2001 “Про затвердження переліку професій, виробництв та організацій, працівники яких підлягають обов’язковим профілактичним медичним оглядам, порядку проведення цих оглядів та видачі особистих медичних книжок”.
21. Постанова КМ України № 637 від 29.04.13 р. “Про затвердження Державної цільової соціальної програми профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів на період до 2016 року”.
22. Постанова КМ України № 955 від 05.11.2013 “Про затвердження нормативно-правових актів щодо захисту від зараження ВІЛ-інфекцією при виконанні професійних обов’язків”.
23. Постанова КМ України № 148 від 17.03.2015 “Про затвердження Порядку підтвердження зв’язку зараження ВІЛ-інфекцією з виконанням працівником своїх професійних обов’язків”.
24. Наказ МОЗ України № 268 від 30.09.94 “Про службу охорони праці системи Міністерства охорони здоров'я України”.
25. Наказ МОЗ України №133 від 25.03.2003 “Про затвердження Переліку спеціалізованих лікувально-профілактичних закладів, які мають право встановлювати остаточний діагноз щодо професійних захворювань”.
26. Наказ МОЗ України №614 від 13.12.2004 “Про затвердження Порядку складання та вимоги до санітарно-гігієнічних характеристик умов праці”.
27. Наказ МОЗ України №246 від 21.05.2007 року “Про затвердження Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій”.
28. Наказ МОЗ України №256 від 29.12.93 “Перелік робіт з шкідливими або небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці жінок”.
29. Наказ МОЗ України №276 від 10.12.93 “Граничні норми піднімання і переміщення важких речей жінками”.
30. Наказ МОЗ України №46 від 31.03.94 “Перелік важких робіт з шкідливими або небезпечними умовами праці, на яких забороняється використання праці неповнолітніх”.
31. Наказ МОЗ України №59 від 22.03.1995 “Граничні норми піднімання і переміщення важких речей неповнолітніми”.
32. Наказів МОЗ України № 955 від 05.11.2013 “Порядок проведення екстреної постконтактної профілактики ВІЛ-інфекції у працівників при виконанні професійних обов’язків”.
33. Наказ МОЗ України “Про введення оперативного контролю за станом охорони праці в установах, закладах та на підприємствах системи МОЗ України” № 444 від 01.11.2001.
34. “Гігієнічна класифікація праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу”, затверджена наказом МОЗ України № 248 від 08.04.2014.
35. Наказ Держнагляду охорони праці України № 15 від 26.01.05 “Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці”.
36. Наказ Держнаглядохоронпраці України № 15 від 26.01.05 “Перелік робіт з підвищеною безпекою”.
37. Наказ Держнаглядохоронпраці України № 255 від 15.11.04 “Типове положення про службу охорони праці”.

38. Наказ Міністерства праці та соціальної політики України № 260 від 08.06.01 “Про затвердження форми трудового договору між працівниками і фізичною особою та порядку реєстрації трудового договору між працівниками і фізичною особою”.
39. Норми радіаційної безпеки України (НРБУ-97). – Київ: Відділ поліграфії Українського центру держсанепіднагляду МОЗ України, 1998. – 125 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України — <https://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України — <https://www.rada.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України — <https://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство охорони здоров'я України — <https://moz.gov.ua>
5. Міністерство освіти і науки України — <https://mon.gov.ua>
6. Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України — <https://mepr.gov.ua>
7. Державна служба України з надзвичайних ситуацій — <https://dsns.gov.ua>
8. Державна служба України з питань праці — <https://dsp.gov.ua>
9. Всесвітня організація охорони здоров'я (WHO) — <https://www.who.int>
10. Міжнародна організація праці (ILO) — <https://www.ilo.org>

**Додаток. Перелік питань для підсумкового модульного контролю з дисципліни
«Охорона праці в галузі, безпека життєдіяльності та цивільний захист»**

1. Поняття охорони праці, безпеки життєдіяльності та цивільного захисту в системі охорони здоров'я.
2. Основні завдання та функції служби охорони праці в закладах охорони здоров'я.
3. Законодавче забезпечення охорони праці в Україні.
4. Права та обов'язки медичних працівників у сфері безпеки праці.
5. Система управління охороною праці в медичних установах.
6. Види інструктажів з охорони праці та порядок їх проведення.
7. Професійні ризики медичних працівників та методи їх оцінки.
8. Небезпечні та шкідливі виробничі фактори в закладах охорони здоров'я.
9. Санітарно-гігієнічні вимоги до робочих приміщень медичного персоналу.
10. Основні принципи інфекційної безпеки в медичних закладах.
11. Дезінфекція, стерилізація та антисептика: поняття і значення.
12. Організація поводження з медичними відходами.
13. Ергономіка робочого місця медичного працівника.
14. Профілактика перевтоми та професійного вигорання.
15. Біологічні фактори ризику в медичній практиці.
16. Хімічні фактори виробничого середовища та їх вплив на організм.
17. Фізичні фактори виробничого середовища.
18. Засоби індивідуального захисту: види та правила використання.
19. Вимоги пожежної безпеки в закладах охорони здоров'я.
20. Дії персоналу у разі виникнення пожежі.
21. Основи електробезпеки в медичних закладах.
22. Основні принципи техногенної безпеки.
23. Надання домедичної допомоги при кровотечах.
24. Домедична допомога при переломах та вивихах.
25. Домедична допомога при опіках та обмороженнях.
26. Серцево-легенева реанімація: алгоритм проведення.
27. Домедична допомога при отруєннях.
28. Безпека життєдіяльності в побуті.
29. Поведінка в надзвичайних ситуаціях природного характеру.
30. Поведінка в надзвичайних ситуаціях техногенного характеру.
31. Основи цивільного захисту населення.
32. Система оповіщення в умовах надзвичайних ситуацій.
33. Засоби індивідуального та колективного захисту населення.
34. Організація евакуації населення.
35. Дії медичних працівників у воєнний час.
36. Медичне сортування постраждалих у надзвичайних ситуаціях.
37. Організація лікувально-евакуаційних заходів.
38. Психологічна допомога постраждалим у кризових ситуаціях.
39. Професійна відповідальність та етичні аспекти безпеки медичного працівника.
40. Роль медичного працівника у формуванні культури безпеки населення.

